

Escoles bressol, conciliar o educar?

L'equip de govern de l'Ajuntament de Barcelona ha anunciat un nou model de gestió per a les escoles bressol municipals. Amb el pretext de la crisi econòmica i la necessitat de retallades socials, es proposa augmentar la ràtio d'infants per aula i mestre; reduir un 40% el personal de suport al migdia fins al punt que en algun centre una sola persona s'haurà de fer càrrec de 40 criatures de dos anys durant l'hora de dinar; externalitzar serveis amb la contractació de personal temporal no funcionari, i aturar la construcció de noves escoles bressol amb les quals ja comptaven els veïns d'algunes zones de la ciutat. Es tracta d'un ajust que s'afegeix a la reducció, anunciada a inicis de curs, d'un 11% de les subvencions que la Generalitat de Catalunya ofereix per a les llars d'infants municipals. A la pràctica, aquest ajust dels pressupostos autonòmics ha suposat per als ajuntaments deixar de rebre 200 euros anuals per alumne. En alguns casos la resposta municipal ha estat incrementar el preu de la matrícula, mentre que en altres casos s'ha optat per assumir provisionalment el diferencial.

L'educació de 0 a 3 anys no és obligatòria ni universal. És decisió de les famílies escolaritzar els infants durant aquests primers anys de vida i voluntat política fer una oferta pública de qualitat, en cap cas gratuïta, per poder atendre aquest període. D'ençà de la democràcia, els ajuntaments catalans, amb més o menys inversió, han assumit en solitari la responsabilitat d'una competència que no els és obligatòria: la construcció d'escoles bressol públiques. En reconeixement d'aquest esforç municipal, l'any 2004 el Parlament de Catalunya va aprovar per unanimitat el model català d'escola bressol, en què es preveia un conveni de finançament entre la Generalitat, la diputació i els municipis.

Apostar per les escoles bressol és una decisió política que té clares conseqüències socials. N'hi ha que pensen que les llars d'infants contribueixen a l'educació dels nens i nenes, mentre que d'altres consideren que faciliten la conciliació de la vida laboral i familiar dels seus pares. Entre la política educativa, familiar i d'igualtat d'oportunitats, cal preguntar-se per a què serveix l'escola bressol en un context de crisi: per conciliar o per educar?

SARA MORENO

SOCIÒLOGA

representarien un cost excessiu en temps de contenció de la despesa. Un segon plantejament consisteix a dir que la conciliació pot ser la solució per a l'ocupació de moltes mares. En aquest cas, es parteix d'una concepció perversa de la conciliació en considerar que és un problema exclusiu de les dones perquè socialment es considera que són les principals responsables de cuidar els seus fills. Malgrat que descarta els pares com a subjectes de les mesures de conciliació, aquesta proposta entén les llars d'infants com una política laboral necessària en temps de crisi.

En aquest sentit, queda clar que disminuir l'oferta pública d'escoles bressol condiciona les opcions laborals de moltes famílies.

Però al costat de les famílies hi ha les criatures. Els dos plantejaments anteriors són susceptibles de crítica en la mesura que menystenen el valor educatiu de les llars d'infants. Pensar que l'escolarització de 0 a 3 anys és una política de conciliació de la vida laboral i familiar dóna sentit a la paraula *guarderia*, un terme en desús dins la correcció política però present ideològicament. La falta d'obligatorietat d'aquest període educatiu resta valor a la socialització escolar dels infants. Ara bé, només cal preguntar a una mestra d'educació infantil si hi ha diferència entre els alumnes de P-3 que han anat a l'escola bressol i els que no per saber que els nens i nenes escolaritzats durant la primera etapa de la seva vida tenen més predisposició per a l'aprenentatge, més facilitat per establir relacions socials i una millor capacitat d'adaptació. Des

d'aquesta perspectiva, les escoles bressol són imprescindibles en temps de crisi, perquè representen una de les millors garanties d'igualtat d'oportunitats entre les generacions del futur.

El canvi de model de les escoles bressol municipals proposat per l'Ajuntament de Barcelona és una opció nítidament ideològica que accentuarà les desigualtats socials d'una societat fracturada per la crisi econòmica. No és casualitat que els que han defensat tradicionalment l'escola bressol com una política familiar considerin que és un aspecte retallable del sistema de benestar. Són els mateixos que reclamen solidaritat familiar per sortir de la crisi. Però les escoles bressol no són un substitut de la família ni un incentiu a la natalitat. Són un servei que, si és de qualitat, pot contribuir a garantir la igualtat d'oportunitats per a l'ocupació femenina i, sobretot, per a l'educació de les generacions futures.

SUSANA SUBIRANA
LasolasPlanet

La conciliació de la vida laboral i personal és una qüestió que va tenir el seu moment de glòria fins que la crisi econòmica i sobretot l'atur van aparèixer per instal·lar-se entre nosaltres. En un context en què escasseja la feina, plantejar la necessitat d'harmonitzar la vida laboral amb la vida familiar pot semblar presumptuós i fins i tot luxós. Un primer plantejament és el que porta a pensar que els que ostenten el privilegi de l'ocupació poden assumir el cost de la conciliació. Des d'aquesta perspectiva, les escoles bressol són prescindibles perquè

L'escola bressol dóna a nens i nenes una millor predisposició social i per a l'aprenentatge. Canviar-ne el model accentuarà les desigualtats socials